

Vedlegg 1

Anbefalt vitenskapelig navn	EPPO-kode	Lenker til vurderinger av skadegjøreren i EPPOs RNQP prosjekt. MERK: Alle skadegjørerne på denne listen er regulert som RNQP iht. forordning 2019/2072 Annex IV, for spesifiserte planteslekter/-arter og for planter og formeringsmateriale til spesifiserte bruksområder. (Hvilke dette gjelder framgår av Annex IV). Der vi har lagt til særskilt merknad om EUs regelverk, er det hovedsakelig der det mangler en anbefaling fra EPPOs RNQP prosjekt om skadegjøreren	Her bes NIBIO fylle inn sine vurderinger av eventuelle særnorske forhold som tilsier avvik fra EPPOs anbefalinger og EUs regulering
<i>Dothistroma septosporum</i> (Dorogin) Morelet	SCIRPI	https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=SCIRPI	VT: <i>D. septosporum</i> vart påvis i Noreg i 2009. Utbreiinga har vore avgrensa til område i Troms og på Austlandet. Det satsast i dag på planting av meir furu enn tidlegare, mellom anna basert på planter og frø som er importerte frå Sverige. Der er denne skadegjeraren meir utbreidd enn i Noreg og det er fare for at importert materiale er infisert. Større utbrot av sjukdomen kan få økonomiske konsekvensar og det er difor viktig at soppen er regulert som RNQP.
<i>Phytophthora fragariae</i> C.J. Hickman	PHYTFR	https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=PHYTFR	VT: Jordbær er svært viktig i den norske bærproduksjonen. Det er difor av stor betydning å ha kontroll med denne

			skadegjeraren. Veleigna dyrkingsareal i Noreg er avgrensa, og <i>Phytophthora</i> er generelt svært vanskeleg å få kontroll på når jorda først har vorte infisert. I dag er det opna for import av jordbærplanter, noko som gjer det enno viktigare å regulera denne skadegjeraren.
<i>Phytophthora rubi</i> Man in t Veld	PHYTFU	Ikke vurdert av EPPO Merknad vedr. EUs regelverk: Phytophthora spp er RNQP på planter av Rubus til bærproduksjon og vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge	VT: Same vurdering som for <i>P. fragariae</i> .
<i>Stromatinia cepivora</i> (Berkeley) Whetzel	SCLOCE	https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=SCLOCE	VT: Dette er ein alvorleg skadegjerar som allereie finst i område med laukproduksjon i Noreg (sidan 1950-talet), men ein må unngå vidare spreining og regulering er difor avgjerande.
Arabis mosaic virus	ARMV00	https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=ARMV00	DRB: Dette er gode vurderinger fra EPPO sin side. Dette burde tilsi at vi kan følge vårt nåværende opplegg i Norge med testing av morplanter og testing av oppformeringsplasser med hensyn på vektornematoder når det gjelder planter til bærproduksjon, men ikke gjøre spesifikke tiltak for <i>Fragaria</i> til pryde.
Chrysanthemum stunt viroid	CSVD00	https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=CSVD00	DRB: Eppo tilrår at denne blir RNQP, og at også <i>Argyranthemum</i> trekkes med som vertplante. Jeg støtter det.
Plum pox virus	PPV000	Ikke vurdert av EPPO	DRB: Vi har bedre forutsetninger for å

		<p>Merknad vedr. EUs regelverk: viruset er regulert som RNQP for mottakelige (delvis spesifiserte) Prunus arter til fruktproduksjon og pryddformål</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge</p>	<p>utrydde PPV fra kommersiell fruktdyrking i Norge enn land lenger sørover i Europa (lavere bladlusaktivitet, ingen alternative vertplanter i omliggende skoger). Vi bør derfor opprettholde denne som en karanteneskadegjører.</p>
Raspberry ringspot virus	RPRSV0	<p>Ikke vurdert av EPPO</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: viruset er regulert som RNQP i Fragaria L., Prunus avium L., Prunus cerasus L., Ribes L., Rubus L. til fruktproduksjon</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge</p>	<p>DRB: RpRSV ser ikke ut til å være særlig utbredt i Norge (Blystad, upublisert). Det synes riktig å regulere RpRSV som RNQP i de samme artene som EU.</p>
Strawberry crinkle cytorhabdovirus	SCRV00	<p>Ikke vurdert av EPPO</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: viruset er regulert som RNQP i Fragaria til fruktproduksjon.</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge</p>	<p>DRB: SCV har blitt påvist i importplanter av jordbær, men forekommer sannsynligvis ikke naturlig i Norge. For å sikre god plantehelse i norsk jordbærproduksjon bør SCV opprettholdes som en karanteneskadegjører.</p>
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV0	<p>Ikke vurdert av EPPO</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: viruset er regulert som RNQP i Fragaria L., Olea europaea L., Prunus avium L., Prunus cerasus L., Prunus persica (L.) Batsch, Ribes L., Rubus L. til fruktproduksjon.</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge.</p>	<p>DRB: Dette viruset forekommer i Norge knyttet til nematoden Xiphinema sp. Det er riktig å regulere den som RNQP i Norge i de samme artene som EU.</p>

Strawberry mild yellow edge virus	SMYEVO	<p>Ikke vurdert av EPPO</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk viruset er regulert som RNQP i Fragaria til fruktproduksjon.</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge.</p>	<p>DRB: SMYEV har blitt påvist i importplanter av jordbær, men forekommer sannsynligvis ikke naturlig i Norge.</p> <p>For å sikre god plantehelse i norsk jordbærproduksjon bør SMYEV opprettholdes som en karanteneskadegjører.</p>
Tomato black ring virus	TBRV00	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=TBRV00</p>	<p>DRB: EU anbefaler at TBRV reguleres som RNQP for jordbær, bringebær og potet. Det må være riktig å gjøre det samme i Norge. Fragaria og Rubus til pryd reguleres ikke.</p>
Strawberry vein banding virus	SVBV00	<p>Ikke vurdert av EPPO</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: viruset er regulert som RNQP i Fragaria til fruktproduksjon.</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge.</p>	<p>SVBV har blitt påvist i importplanter av jordbær, men forekommer sannsynligvis ikke naturlig i Norge.</p> <p>For å sikre god plantehelse i norsk jordbærproduksjon bør SVBV opprettholdes som en karanteneskadegjører.</p>
<i>Apple mosaic virus</i>	APMV00	<p>Er omtalt i EPPO prosjektet uten vurdering:</p> <p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=APMV00</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: Er regulert som RNQP planter av Corylus avellana L., Malus Mill. Prunus avium L., Prunus armeniaca L., Prunus cerasus L., Prunus domestica L., Prunus dulcis</p>	<p>DRB: Norge bør regulere ApMV som RNQP i de samme vekstene, dvs Corylus avellana L., Malus Mill. Prunus avium L., Prunus armeniaca L., Prunus cerasus L., Prunus domestica L., Prunus dulcis (Mill.) D. A. Webb, Prunus persica (L.) Batsch, Prunus salicina Lindley, Rubus L. til fruktproduksjon.</p>

		<p>(Mill.) D. A. Webb, Prunus persica (L.) Batsch, Prunus salicina Lindley, Rubus L. til fruktproduksjon.</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge.</p>	
<i>Candidatus</i> phytoplasma mali	PHYPMA	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=PHYMA</p>	<p>DRB: Vi vet fra en omfattende kartlegging i Norge at vi har heksekost i eple i alle fruktdistrikter. Det er med andre ord umulig å tenke seg en utrydding av denne skadegjøreren. EPPO sitt forslag til RNQP må være riktig å følge for Norge også. Men vi må sikre at mortrær for podekvist blir individuelt testet (røtter).</p>
<i>Candidatus</i> phytoplasma pyri	PHYPPY	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=PHYPPY</p>	<p>DRB: Vi har ikke et så omfattende datagrunnlag for pærevisnesjuka (PD) som for heksekost i eple, men kartleggingsarbeidet som ble gjort i 2016 og 2017 ga flere funn av PD på Østlandet. Det mest realistiske er å gå for en RNQP-status i tråd med det EPPO anbefaler, men vi må sikre at mortrær for podekvist blir individuelt testet (røtter).</p>
Impatiens necrotic spot virus Riktig navn?: Impatiens necrotic spot virus	INSV00	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=INSV00</p>	<p>DRB: Det er vanskelig med et virus som har så mange vertplanter som INSV. Det har vært flere tilfeller, men der plantene har blitt destruert. Dette viruset er ikke etablert i Norge. Det vil være en god sikring av norsk veksthusbæring å fortsatt liste INSV som en karanteneskadegjører.</p>

<p>Tomato spotted wilt virus</p> <p>Riktig navn?: Tomato spotted wilt virus</p>	TSWV00	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=TSWV00</p>	<p>DRB: Det er vanskelig med et virus som har så mange vertplanter som TSWV. Dette viruset er ikke etablert i Norge. Det vil være en god sikring av norsk veksthusbæring å fortsatt liste TSWV som en karanteneskadegjører.</p>
<p><i>Xanthomonas arboricola pv. pruni</i> (Smith) Vauterin, Hoste, Kersters & Swings</p> <p>Riktig navn? Ja</p>	XANTPR	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=XANTPR</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: arten er regulert som RNQP i prydplanter av Prunus + planter av 7 Prunus-arter til fruktproduksjon</p> <p>I tillegg har UK vernesone til 30.4.2020</p>	<p>EPPO anbefaler RNQP status. I Norge er bakterien listet i vedlegg 2 av plantehelseforskriften. Den burde beholde status som karanteneskadegjører i Norge hvor det er gjort kun få funn (i <i>Prunus domestica</i> og <i>P. laurocerasus</i>). Det er viktig å kunne gjennomføre strenge bekjempelsestiltak og sanering ved fremtidige funn/utbrudd.</p>
<p><i>Xanthomonas fragariae</i> Kennedy & King</p>	XANTFR	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=XANTFR</p>	<p>EPPO anbefaler RNQP status. I Norge er bakterien listet i vedlegg 2 av plantehelseforskriften. Den burde beholde status som karanteneskadegjører i Norge hvor det er gjort kun ett funn. Det er viktig å kunne gjennomføre strenge bekjempelsestiltak og sanering ved fremtidige funn/utbrudd.</p>
<p><i>Ditylenchus destructor</i> Thorne</p>	DITYDE	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=DITYDE</p>	<p>CM: Når jeg sett igjennom de vurderinger som er gjort av EPPO syns jeg at de er godt underbygget. At <i>Ditylenchus destructor</i> er kvalifisert som NRQP på settepotet er OK.</p>

			<p>Avreguleringen på narciss er godt underbygd. Spørsmål kan stilles for <i>D. destructor</i> ved at symptomfrie planter av krokus, gladiolus, hyasint, iris og tulipan er et nok sikkert beskyttelsesnivå.</p>
<p><i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev</p>	<p>DITYDI</p>	<p>https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=DITYDI</p>	<p>CM: Når jeg sett igjennom de vurderinger som er gjort av EPPO syns jeg at de er godt underbygget. <i>Ditylenchus dipsaci</i> er ifølge EPPO kvalifisert som NRQP på lusernfrø, kepaløkfrø og setteløk, sjalottløk frø og setteløk, purreløk frø, samt setteløker av bjørnestjerne, snøstjerne, krokus, snøklukke, sommerhyasint, hyasint, <i>Hymenocallis</i>, perleblom, narsiss, fugelstjerner, vårpryd, blåstjerne, Sternbergia og tulipan. Avreguleringen på gladiolus og erter er ok. Latente infeksjoner gir dog økt usikkerhet om avregulering vedr. <i>D. dipsaci</i> for pipeløk, purre og grasløk</p>
<p><i>Eriosoma lanigerum</i> (Hausmann)</p>	<p>ERISLA</p>	<p>Er omtalt i EPPO prosjektet uten vurdering: https://rnqp.eppo.int/recommendations/summarysheet_pest?pest=ERISLA</p> <p>Merknad vedr. EUs regelverk: arten er regulert som RNQP i <i>Cydonia oblonga</i> Mill., <i>Malus</i> Mill., <i>Pyrus</i> L til fruktproduksjon</p> <p>Vi ber NIBIO vurdere om det er grunn til å gjøre det samme i Norge.</p>	<p>GJ/NJ: Det vart gjort funn av blodlus i 2017, i 2018 og 2019 er det utført ei undersøking av førekomst i eit begrensa antal eplefelt. Utbreiing og populasjonsstorleik må undersøkjast, smittevegar må kartleggjast og effekten av mogelege førebyggjande tiltak bør vurderast før arten vert degradert frå karantene til RNQP.</p>